

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ח שבט תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין נח.

דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד סעיף ה'.

מוסר: דבר בעיתו מתחילת פרק ו' עד "בא וראה".

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'.

הדף היומי בהלכה

באיזה אופן ניתן לטלטל חפץ ברשות הרבים בשבת למרחק של עשרה קילומטרים?

ויש שאוסרים משום שזהו זלזול בכבוד השבת - שמספר אנשים מטלטלים יחד חפץ ברשות הרבים; ולכן, לדעתם, אין להתיר זאת אף במקרים שבהם התירו חכמינו ז"ל לאדם אחד לטלטל חפץ בטלטולים חוזרים של פחות מארבע אמות כל אחד (ראה תקציר למחר). ועיקר ההלכה כדעה הראשונה, אך רצוי שלא להקל בכך כי אם לצורך מצוה.

[שו"ע שטט, ג, ומשנ"ב י-ג]

מותר להעביר חפץ ברשות הרבים בשבת אף למרחק גדול, על ידי מספר אנשים, שכל אחד מהם מטלטלו לטווח של פחות מארבע אמות, ומוסרו לחבירו העומד בתוך ארבע אמותיו; אלא, שיש להקפיד שלא להוציא את החפץ מה'תחום' של בעליו. וחפץ הפקר, ניתן לטלטלו בצורה זו אף למרחק גדול, כיון שלא נקבע לו 'תחום'; אך המשתתפים בטלטול יקפידו שלא להתכוון לזכות בחפץ, כיון שאם אחד מהם יתכוון לזכות בו, יהיה אסור להוציא את החפץ מחוץ לתחומו של הזוכה.

הדף היומי בהלכה

האם מותר להוציא חפץ מרשות היחיד ל'כרמלית' ללא הנחתו בכרמלית?

האוסרים, יש להתיר - לצורך מצוה - להעביר את החפץ ל'מקום פטור' העומד בכרמלית, וממנו לכרמלית. והוצאה לכרמלית על ידי גוי - יש שכתבו שלמרות שאמירה לגוי לעשות איסור שבת דרבנן מותרת לצורך מצוה, באיסור כרמלית אין להקל בכך, כיון שעלולים להתבלבל בינה לבין רשות הרבים, אך רבים חולקים ומתירים אף באיסור כרמלית.

[משנ"ב (שמו, א, ו) שטט, יג, ושעה"צ יד;

ביאורים ומוספים דרשו, 9; וראה עוד שם]

העברת חפץ מרשות היחיד לרשות הרבים, ולהיפך, על ידי שני אנשים, כאשר האחד עוקר את החפץ מרשות היחיד, והשני מניחו ברשות הרבים, אסורה מדרבנן, מחשש שיבוא כל אחד מהם לעשות מלאכה שלימה עם עקירה והנחה.

ו'כרמלית' - לדעת הרמ"א, אף שכל איסור מדרבנן, אסור להעביר חפץ ממנה לרשות הרבים או לרשות היחיד, ולהיפך, אף על ידי שני אנשים שהאחד עוקר והשני מניח; ויש מתירים, ונחלקו הפוסקים לדעת האוסרים - האם הדבר אסור גם לצורך מצוה. ויש מהפוסקים שכתבו שאף לדעת

האם ההכנות לקיום מצות מילה דוחות את השבת?

ובמקרה שמכשירי המילה הוכנו בערב שבת, אלא שאירעה תקלה, או באופן שלא ניתן להכניס לפני השבת - יש שמתירים לומר לגוי אף לעשות איסור דאורייתא לצורך הכנתם; וב'הוצאה' לרחובות העיר, יש טעם נוסף להקל, כיון שלדעת פוסקים רבים הרחובות שבזמננו אינם רשות הרבים דאורייתא. ורוב הפוסקים אוסרים אמירה לגוי באיסור דאורייתא. ואף המקל בכך, לא יקל אלא כשאין אפשרות לקיים את המילה באופן אחר.

[משנ"ב שטט, יג; ביאורים ומוספים דרשו, 8]

ברית מילה בזמנה - ביום השמיני ללידה - דוחה שבת; אולם, ההכנות לקיום מצות ברית מילה - המכונות: 'מכשירי מילה' - אינן דוחות את השבת. ולדוגמה: אסור להעביר את סכין המילה דרך רשות הרבים. ואף איסורי שבת דרבנן, אינם נדחים מפני מצות מילה, כיון ש'העמידו' חכמינו ז"ל את דבריהם אף במקום שיש בו ביטול מצוה חשובה כמילה, הכרוכה בעונש 'כרת'.

אולם, מותר לומר לגוי לעשות איסור דרבנן לצורך הכנת מכשירי מילה.

על דא ועל הא

בליל שבת עלה לי החום, ואמי הודיעה לי שלא אוכל להשתתף בסעודת השבת משום שאין בכוחי לרדת לקומה הראשונה שבה נערכו הסעודות. התחננתי: אולי תמדדו לי חום פעם נוספת?

סיפור אישי של הגר"ש פינקוס זצ"ל על תפילתו של ילד בן חמש

הלב שיוריד לי את החום. אבל לאחר שמדדו לי אותו התברר לאכזבתי שהחום עדיין לא ירד. אבל אז ארע הנס. אבי אמר לאמי: 'נו, נוותר לו, נניח לו לרדת לאכול אתנו למרות שיש לו חום'.

"באותה שעה הרגשתי בחוש איך שתפילה עוזרת מיד. ואמנם לא בכיוון שאני חשבת, הורדת החום, אך הדבר שכה רציתי והתפללתי עליו, התקיים במלואו. אכלתי את סעודת השבת עם כל המשפחה.

"חשבתי לעצמי שממעשה זה ניתן להפיק שני לקחים חשובים: א) תפילה מעומק הלב נענית מיד. ב) אין צורך לתת 'עצות' כביכול לקב"ה כיצד לעזור לנו. הוא יתברך כבר ידאג לעזור לנו ולהיטיב עמנו בצורה המופלאה ביותר הנראית בעיניו".

(אהל מרים - שיחות הגר"ש פינקוס)

שח רבי שמשון פינקוס זצ"ל: "אני עצמי זכיתי להרגיש פעם מהי תפילה מעומק הלב. היה זה בקטנותי, בערך בגיל חמש. באותה תקופה התגוררנו באמריקה. פעם בליל שבת עלה לי החום, ומאחר וגרנו בבית בעל שתי קומות, בקומה השניה היו חדרי השינה שלנו ובקומה הראשונה היו נערכות סעודות השבת, הודיעה לי אמי שלא אוכל להשתתף בסעודת השבת משום שאין בכוחי לרדת מחדרי לקומה הראשונה.

"כשהגיעו אבי ואחי מהתפילה חשתי רצון עז לאכול עם כולם את סעודת השבת. כולם באו לבקר אותי בחדרי, ואז הודעתי להם שברצוני לסעוד עמם. אמי אמרה שאי אפשר, מאחר ויש לי חום. אולי תמדדו לי את החום פעם נוספת? התחננתי לפנייהם, מתוך תקווה שהחום ירד ואוכל לרדת לאכול. והם הסכימו. "בשעה שהלכו להביא לי את המודד חום, פניתי לרבש"ע בתפילה מעומק

יהלומים מגדולי ישראל

רבינו הגרי"ש זצ"ל השיב לנגיד רייכמן: "ר' משה, אתה לא מדבר לעניין... האם בשביל כמה מיליונים שווה לשנות מעט מסדרי הלימוד שלי?! היכן ההיגיון בדברייך??..."

ומה היו עונים הגראי"ל שטיינמן זצ"ל ויבדל"ח הגר"ח קניבסקי שליט"א להצעה כזו? | מרתק

לרייכמן?
רבינו השיב: "מה השאלה? לא רק מיליונים, אלא גם מיליארדים הייתי מוכן לוותר, העיקר לא לשנות את סדרי הלימוד!" חזרתי ושאלתי: ומה עם השתדלות עבור הנכדים... השיב: "אני עם רבי שמעון בן יוחאי שלא צריך השתדלות".
גם לפני רבינו הגר"ח קניבסקי סיפור זה ושאלתי מה היה הרב משיב לרייכמן. תשובה: "פשוט שלא הייתי מסכים". חזרתי ושאלתי: ומה עם השתדלות עבור הנכדים לצורכי נישואין... השיב: "כשלומדים תורה לא צריכים שום השתדלות"

(אוסף גיליונות בהר תשע"ח)

סיפר הגר"י דרזי שליט"א: פעם סיפרתי בפני רבנו הגראי"ל שטיינמן זצ"ל את המעשה עם הגביר ר' משה רייכמן, שפנה אל הגרי"ש אלישיב זצ"ל בהצעה: הנה להרב יש צאצאים רבים בלע"ר, אני מוכן למסור כעת צ'ק לידי הרב, סכום אדיר שיספיק לחתן את כל צאצאי רבינו, חתונה עם דירה... והתמורה - פעם בחודש הרב יקדיש לי שעה מזמנו, אני אבוא מקנדה לבית הרב ואציע את שאלותי ואלמד עמו שעה קלה בלבד. רבינו הגרי"ש זצ"ל השיב: "ר' משה, אתה לא מדבר לעניין... האם בשביל כמה מיליונים שווה לשנות מעט מסדרי הלימוד שלי?! היכן ההיגיון בדברייך??..."

סיפרתי את הסיפור להגראי"ל זצ"ל, ושאלתי: מה הראש ישיבה היה משיב

בצהרי יום החתונה מצלצל הטלפון במשרדי 'אולמי וולף' בירושלים. מעבר לקו נשמע קולו של גביר שחפץ לתרום את כל מנות החתונה של אחד האולמות באותו לילה

מוזיתור לא מפסידים!

כמה חשוב לבתו הכלה להינשא באולם הגדול. אבי הכלה שזכתה באולם הגדול, השיב לו שעליו לשאול את פי הכלה המיועדת. ניגש האב אל בתו והסביר לה את המצב לאשורו. לתדהמתו הרבה השיבה הבת מיידית: "אבא, רק אתה יודע כמה שאני משתוקקת להתחתן באולם שזכיתי בו, האולם הגדול והמפואר, אך ברגע שאצדע לחופה ואדע שבת ישראל אחרת עלולה להיות חלילה בצער, שום דבר לא יהיה שווה. אשר על כן הנני מוכנה לוותר לה".

אבי הכלה השניה הודה ובירך את הכלה בכל מילי דמיטב, וחזר בשמחה לבשר לבתו את הבשורה הטובה. חלפו ימים, ויום החתונה המיוחל הגיע. בצהרי היום של החתונה, במשרדי 'אולמי וולף' בירושלים, מצלצל הטלפון. המזכירה עונה, ומן העבר השני נשמע קולו של גביר שחפץ לתרום את כל מנות החתונה של אחד האולמות באותו לילה. הגביר שטח באוזניה, שהוא מחפש אולם שמתחמד עם הבריות ומסבסד להם את הארוחות. "ברצוני להרים תרומה לאחד מהאולמות, לממן מכיסי את כל המנות ולשלמן על חשבוני, שכן אני זוכה היום להשיא את בני ורוצה לשמח עוד זוג נוסף ללא יכולת כלכלית".

ברקע שומעת המזכירה את אשתו של הנדבן שצועקת לעברו: "תרום לאולם הקטן! תרום לאולם הקטן! ככל הנראה אין להם די כסף לאולם גדול, ולכן הם מתחתנים באולם הקטן. הם הכי ראויים לתרומה".

שואל הנדבן כמצוות רעייתו: "כמה מוזמנים יש באולם הקטן?" המזכירה משיבה: "500 מוזמנים". מיד עונה לה הגביר: "קחי בבקשה את פרטי האשראי שלי. חייבי אותי במלוא הסכום 500 כפול 10 דולר למנה, \$5000 בסך הכל".

למחרת יום החתונה הגיע אבי הכלה שוויטרה מרצונה על האולם הגדול, על מנת לשלם. אין לתאר את השמחה העצומה שחש כששמע כי כבר הכל שולם עד לפרוטת האחרונה! שכן אף הוא לא היה משופע במוזמנים. אין ספק, מוזיתורים לא מפסידים לעולם

בת סמינר הגיעה לפרקה והגיע זמנה להינשא. החתן היה יתום וללא יכולת כלכלית, ואילו הוריה היו מחוסרי אמצעים. בעצב רב שיתף הרב את בתו הכלה והסביר לה על מצבו העגום מבחינה כלכלית, ולכן הוא מאוד מצטער כי אינו יכול להשיאה באולם גדול ומפואר, כפי שהיה רוצה שבתו תחווה את היום המאושר בחייה. באותה נשימה הוא סיפר, שישנו אולם בירושלים בשם 'אולמי וולף', ששם ניתן סבסוד ניכר של תורמים אנונימיים, בעלות סמלית של 10 דולר למנה. אולם על מנת לזכות להתחתן שם, חייבים להירשם לאולם מספר חודשים מראש, ומכיוון שקיימים שני אולמות, אחד גדול ואחד קטן, מתקיימת הגרלה מי יתחתן באולם הגדול ומי יתחתן באולם הקטן.

הבת כאבה את העובדה שהיא לא תוכל להתחתן באולם מהודר שלו נכספה, אולם הרבה ברירות לא היו לה. היא הסכימה לדברי האב, ולאחר שראתה את שני האולמות אמרה: "אין מצב שאני מתחתנת באולם הקטן, אם ייצא בהגרלה שחתונתי תתקיים באולם הקטן - אני לא אסכים להתחתן!"

האב קיווה בסתר ליבו כי הם יזכו באולם הגדול. מעבר לעובדה שהאולם הגדול הכיל יותר מקומות, הרי שהכניסה לאולם הגדול היתה מפוארת יותר מהכניסה לאולם השני, שנראתה כמו כניסה לבית מגורים!

מועד ההגרלה הגיע. אולם לצערם הרב עלה בגורלם האולם הקטן. כששמעה הכלה על כך, החלה לבכות. לאחר מחשבה היא דחקה באביה שילך לאביה של הכלה שזכתה באולם הגדול על מנת שישכנע אותו להסכים לוותר על זכותם על האולם הגדול.

בלית ברירה כיתת אב הכלה את רגליו, ולאחר שבירר את כתובתו של אבי הכלה השניה, הגיע אל דירתם ונקש בדלת. אבי הכלה השניה פתח לו את הדלת. "שיהיה לכם במזל טוב! אני האבא של הכלה שבהגרלה עלה לו האולם הקטן. לא נעים לי להגיע אליכם, אולם מאחר ואתם זכיתם בהגרלה באולם הגדול, אני בא לבקש ממך עבור בתי בקשה גדולה ועצומה. למעשה, זכיתם בדין לערוך את חתונתכם באולם הגדול, אך בתי מתעקשת שהאולם הגדול נחוץ לה מאוד עבור כל המוזמנים האמורים להגיע להשתתף בחתונה". הוא שטח בפניו עד

(להתעדן באהבתך - בשלח תשע"ט)

הגעתי עם אותו אדם למרן הגר"ח קנייבסקי והצגתי בפניו את השאלה שלו: "למה שיתגייר אם הוא לא מצליח להבין את הגמרא?" הגר"ח חיך, פנה אלי ואמר...

ומה ענה לו מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א

המלמד תורה לעמו ישראל

על שאלה כ"כ קשה! אבל אצלנו בבני ברק יש גאון, צדיק וקדוש, קוראים לו רבי חיים קנייבסקי שליט"א, נלך ביחד ונשאל אותו. נשמע מה הוא אומר.

הגעתי איתו לגאון ר' חיים ושאלנו אותו את השאלה. ר' חיים חיך, פנה אלי ואמר לי: "איך אתה רוצה שידע ללמוד, הרי אין לו מלמד?" ברגע הראשון נפגעתי. מה זאת אומרת "אין לו מלמד"? הרי יש לו! אני מלמד אותו כל יום! ור' חיים המשיך ואמר: "נכון שאתה מלמד אותו! אבל אנו אומרים כל יום: 'ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל!'! הוא מלמד רק את עמו ישראל, הוא לא מלמד גויים! והיות והקב"ה לא מלמד גויים - אין כל פלא בכך שאינו מבין! ברגע שיתגייר - יהיה לו מלמד. הקב"ה יהיה המלמד שלו, ואז הוא יבין!" מוראדיג!

כמובן, ואין כל צורך לציין, כך באמת היה! בכל מקום שכן אדם יושב ולומד תורה - שכינה עמו? הקב"ה לומד איתו ומלמד אותו! אם היינו מרגישים זאת "בחוש" לא היינו צריכים ל"דמיין" ש"כאילו ניתנו היום"... אכן! הם ניתנו היום, ובכל יום!

(דברי ש"ח מתוך ויחי ראובן)

סיפר הגה"צ רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל מעשה שסיפר לו אברך שמוסר שיעור בהרצליה, ממש געוואלדיג:

בשיעור שלי משתתף, מזה מספר שבועות, אדם שנמצא בתהליכי גיור ולומד לימודי יהדות על מנת להיות גר צדק. יום אחד פנה אלי ואמר לי: זהו זה! אני לא ממשיך! אני לא אהיה גר!"

"מה יש? מה קרה? ", שאלתי אותו, והוא ענה:

"אני יושב כאן בשיעור כבר כמה שבועות, מאזין בקשב ולא מבין מילה! מה תאמר לי? שהשיעור עמוק מדי, וקשה מאוד לתפוס אותו! אבל אני רואה שאין פני הדברים כך! הנה, יושבים בשיעור נערים צעירים, ילדים, והם כן מבינים, מתעריבים בשיעור, שואלים, משיבים, מתפללים ומתווכחים, ואני לא תופס על מה הם מדברים! ואלא מה, תאמר שאני סתום, שיש לי ראש חלש?... אני מוכן להראות לך את התעודות שלי, את הציונים שלי, ותראה בעצמך את כישרונותיי הברוכים... המסקנה היחידה היא שגמרא זה לא בשבילי! אני לא מסוגל להבין אותה! אם כן למה לי להתגייר? כדי שלא אבין כלום?"

אמרתי לו: זו באמת שאלה חזקה מאוד, אני לא יכול לענות לך תשובה

כאשר ראה ה'חפץ חיים' את התהלים, לקחו בידיו ונשקו בהתרגשות, ובדמעות בעיניו אמר לסובביו: "אין לכם מושג כמה דמעות שפכה אמי בספר תהלים זה יום יום"

"כה תאמר לבית יעקב" - 5 דברים על כוחה של האם בחינוך בניה

1. במדרש שמות רבה (פכ"ח ב) דרשו, "בית יעקב אלו הנשים". ומבאר רבנו בחיי, שצוה הקב"ה לדבר תחלה אל הנשים, כדי למשוך ליבן של הנשים לתורה ולמצוות, מפני שהאשה היא סיבה וגורם לתורה, שהיא מצויה תמיד בבית והיא מרחמת על בנה בכמה מיני געגועין ויכולה להמשיך את הנער מנעוריו לבית המדרש ללמוד תורה, וגם כי יזקין הנער לא תסור ממנו אהבת תורה שהשרישה בו אמו.

2. באגרת התשובה (אות עט) לרבנו יונה ז"ל כתב בזה הלשון: "תהא האשה זהירה להתפלל ערב ובקר וצהרים, ובסוף תפילתה יהא עיקר תחנוניה על בניה ובנותיה שיהיו יראי שמים ושהיה בניה מצליחים בתורה, כי עיקר זכותה של אשה לעולם הבא, שבניה עובדים להשי"ת ועושים רצונו ויראים אותו, וכשהיא בבית עולמה ובניה יש בלבם יראת שמים ועוסקים בתורה ובמצוות, נחשב לה הדבר הזה כאילו היא בחיים ועושה כל המצוות, והיא במעלות עליונות לעולם הבא".

3. בספר 'החפץ חיים חיוי ופעלו', מסופר, שבשנת תרפ"ד מצא הרב ר' מרדכי דב ז"ל, חתן אחותו של החפץ חיים, בבית חמותו, ספר תהלים שהיה שייך לאמה, ומסרו לה'חפץ חיים' כיון שהיה שייך לאמו. כאשר

ס"ק יא.)

(מתוך 'אוצר פלאות התורה', מהגאון ר' זאב (וואלף) זיכערמאן שליט"א)

ויהי היום, ומיודענו מוצא עצמו לבד ברכבו בשעת לילה מאוחרת. מד-הדלק מראה שהדלק הולך ואוזל. חורף. קר בחוץ. אמנם יש תחנת דלק קרובה, אבל כסף אין... מה עושים?

פגישה מפתיעה בתחנת דלק - מעשה שהיה

אבל נפש חיה יש כאן... והמחשבות רצות. נעים לבקש? אין ברירה. אולי אלו ישמעאלים? חסר לי צרות? האם הם יתנו לי בכלל? מה עושים? מתקרב אל האורות ורואה אכן רכב יפה לפניו. הוא מתקרב עוד ונרגע. 'פון אונזרע'. הוא משלנו. פניו של הנהג מעידות בו כי מן היראים הוא. וככל שמיועדנו מתקרב הוא רואה דבר נוסף: הפנים מוכרות לו, מוכרות מאוד. נו, נו, יהודי מכיר פנים אחרות, מה יכול להיות? בטח היה לו 'חיוב' בזכרון משה, או שהוא מעורכי מגביות, ואולי הוא ממאפיית המצות. ואז הנהג ורעייתו ניגשים אליו בפסיעות חגיגיות. שלום וברכה, מה שלומכם ר' איד? והוא סיפר להם אודות אשר קרהו. שעת לילה, אין כסף, והדלק אוזל. האנשים שלפו מיד ארנק ומלא חופניים שטרות בידיהם. מיועדנו תמה: מספיק חמישים שקלים? והם מתעקשים: זה עדיין מעט לעומת הסכום המקורי. מיועדנו לא מבין. מה? הסכום המקורי??? ואז הכתה בו ההכרה: הלא זה החתן שלנו! את הזוג הזה שידכתי לא מזמן. ועתה הקרה ה' לפנייהם הזדמנות להשיב לי... פלאי פלאים! פצחו אפוא השניים בריקוד לילי 'וחדס ה' מעולם ועד עולם על יראיו'. מחדס לא מפסידים.

(משנתה של תורה)

הביא לפנינו אברך מעשה שאירע באביו זצ"ל ולקח נפלא בצידו - ממעשה חסד לא מפסידים. היה זה שידוך שאביו שידך בין שתי משפחות, ושלא כנהוג החליט אביו, שלא היה ממרובי היכולת, להודיע בנחרצות: לא אטול פרוטה בעד טרחתו! מצוה היא, ואשתדל לכיין מעשי לשם שמים. נסיונות חוזרים ונשנים של המחנותים לשאול 'אולי בכל זאת?' לא עזרו. האיש היה נחרץ: לא אטול כסף על מצוה. לומר שהמחותנים התאכזבו, 'יהיה שקר... מי לא זקוק לסכום כל-כך נכבד שנחסך ממנו להוציא לפני חתונה? זהו סכום גדול מאוד, וברכת ה' היתה עליהם כשהשדכן ויתר על כספו המגיע לו. הצדדים שמחו לגמר טוב, הנישואין חלפו עברו, והלכו איש איש לדרכו ולמקומו. ויהי היום, ומיודענו השדכן מוצא את עצמו ברכבו לבד בשעת ליל מאוחרת, והנה מחוגי שעון הדלק מורים על בשורה דחופה - הדלק הולך ואוזל. קר בחוץ, אמנם תחנת דלק קרובה יש, אבל כסף אין. ודלק מניין? ליבו של השדכן מיועדנו החל לפעום בקצב מזורז. מה יהיה? הלילה כבר ארוך ובחוץ קר מאוד. בידי פרוטה אין לפרוטה ואני אנא אני בא. מה עושים? - עושים מה שיהודי צדיק עושה במקרה כזה, שם בטחונו בה' הטוב והמיטיב לכל. אפנה אם כן לתחנת דלק, והכסף? ה' יעזור. אמר בליבו. פנה לתחנת הדלק והנה מרחוק שני אורות מרצדים. אולי אלו שני אופנועים, אולי רכב אחד,

השולחן היומי

אכל והקיא - האם יכול לברך ברכה אחרונה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

וב'מן' באמת היו צריכים לברך מיד. ולפי דבריו כתב מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א בספרו 'ויקהל משה' (ח"א פרשת בשלח), שגם כשהקיא יכול לברך מיד על האכילה, כמו המן שברכו עליו מיד לאחר שנבלע באיברים. וכתב ששמע שמרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א כתב בשם החזו"א, שפעם אחת הקיא וברך מיד לאחר מכן, וזה כפי שיטתו שהוכיח מאכילת המן, וע"ש עוד מה שפלפל בדברי החזו"א. ולמעשה יש לחוש לספק ברכות, ונכון לבקש מאחר שיוציאו ידי חובתו.

שאלה: אדם שאכל והקיא, האם יכול לברך ברכה אחרונה תוך שיעור עיכול? או שכיון שהקיא עבר שיעור עיכול.

תשובה: בשערי תשובה (סי' ר"ח) הביא בשם הברכי יוסף, שאם הקיא אינו יכול לברך, שנחשב כמו שעבר זמן עיכול. אכן יש לדון ע"פ דברי החזו"א (או"ח כ"ח סק"ד) שהביא ממה שבני ישראל בירכו ברכת המזון על אכילת מן במדבר אף שהיה נבלע באיברים, והוכיח מזה דגם כשנגמרה ההנאה ניתן לברך אם לא הפסיק; ושיעור עיכול הוא, שכל זמן שנשאר האוכל בגופו אין נחשב הפסק,

החורף כאן, וגם החיידקים: קבלו סגולה נפלאה להינצל ממחלות

אמירת פרשת העקידה מדי יום הינה סגולה נפלאה "לבטל מיתה מבני אדם, להגן מכל חלאים ולכפר עוון"

בתיקוני הזוהר מובא כי "גודל מעלת אמירת העקידה... שמבטל מיתה מבני אדם ומגן מכל חולאים ומכפר עוון".

את פרשת העקידה מותר לומר אפילו בשבת, כאשר ה"מגן אברהם" בשם רבינו בחיי מציין ש"אין די באמירה, אלא להבין הפרשה ויכיר נפלאות ה'". כלומר: בעת האמירה יש לשים לב לחסד הגדול שעשה ה' בכך שהסכים להחשיב את הקרבת האיל כאילו יצחק אכן הוקרב, ובכל פעם שנקראת פרשה זו - מתעוררים רחמיו של בורא עולם האוהב עלינו.

בטור סימן א': "וטוב לומר בכל יום פרשת העקידה, כדי להזכיר זכות אבות לפני הקב"ה, וגם להכניע היצר לעבוד השי"ת, כמו שמסר יצחק את נפשו (בית יוסף).

"יהי רצון" קודם אמירת העקידה (בשבת ויום טוב אין לומר)

אלוקינו ואלוקי אבותינו זכרנו בזכרון טוב לפניך, ופקדנו בפקדתי ישועה ורחמים משמי שמי קדם, וזכר לנו ה' אלוקינו אהבת הקדמונים אברהם יצחק וישראל עבדיך, את הברית ואת החסד ואת השבועה שנשבעת לאברהם אבינו בהר המוריה, ואת העקדה שעקדת את יצחק בנו על גבי המזבח, ככתוב בתורתך: א ויהי אחר הדברים האלה והאלוקים נסה את-אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני:

ב ויאמר קח-נא את-בנך את-יחידך אשר-אהבת את-יצחק ולך-לך אל-ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך:

ג וישכם אברהם בבקר ויחבש את-חמורו ויקח את-שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל-המקום אשר-אמר-לו האלקים:

ד ביום השלישי וישא אברהם את-עיניו וירא את-המקום מרחק:

ה ויאמר אברהם אל-נעריו שבו-לכם פה עם-החמור ואני והנער נלכה עד-כה ונשתחוה ונשובה אליכם:

ו ויקח אברהם את-עצי העלה וישם על-יצחק בנו ויקח בידו את-האש ואת-המאכלת וילכו שניהם יחדו:

ז ויאמר יצחק אל-אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש

והעצים ואיה השה לעלה:

ח ויאמר אברהם אלקים יראה-לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו:

ט ויבאו אל-המקום אשר-אמר-לו האלקים ויבן שם אברהם את-המזבח ויערף את-העצים ויעקד את-יצחק בנו וישם אתו על-המזבח ממעל לעצים:

י וישלח אברהם את-ידו ויקח את-המאכלת לשחוט את-בנו:

יא ויקרא אליו מלאך ה' מן-השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני:

יב ויאמר אל-תשלח ידך אל-הנער ואל-תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי-ירא אלקים אתה ולא חשכת את-בנך את-יחידך ממני:

יג וישא אברהם את-עיניו וירא והנה-אל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את-האיל ויעלהו לעלה תחת בנו:

יד ויקרא אברהם שם-המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה: טו ויקרא מלאך ה' אל-אברהם שנית מן-השמים:

טז ויאמר בי נשבעת נאם ה' כי יען אשר עשית את-הדבר הזה ולא חשכת את-בנך את-יחידך:

יז כי-ברך אברך והרבה ארבה את-זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על-שפת הים וירש זרעך את שער איביו:

יח והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקלי:

יט וישב אברהם אל-נעריו ויקמו וילכו יחדו אל-באר שבע וישב אברהם בבאר שבע:

תפילה לאחר אמירת העקידה (בשבת ויום אין לומר)

רבוננו של עולם, כמו שכבש אברהם אבינו את רחמיו מעל בן יחידו לגשות רצונך בלבב שלם, כן יכבשו רחמיו את כעסך מעלינו, ויגלו רחמיו על מדותיה, ויתנהג עמנו ה' אלוקינו במדת החסד ובמדת הרחמים, ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך וימעיך וימאצך ומנחלתך, וקים לנו ה' אלוקינו את הדבר שהבטחתנו בתורתך, על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור, וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר.

דומה הדבר למי שהלך בדרך ויעצו לו שישמור עצמו מללכת בנתיב פלוני שיש בו בורות עמוקים, ואמר האיש: "יש לי עצה לזה, הביאו לי סודר"...

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

דוחה את טענתם באומרו כי כלל זה אינו אמור בדבר המפורש בתורה; ועוד, שהנה רואים אנו כי התורה צוותה "זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים" וגו' והביא הרמב"ן בשם הספרי שהטעם לכך הוא, כדי שעל ידי זה נתבונן בגודל העוון המר. ומדוע לא נאמר בזה "מוטב יהיו שוגגין"? אלא, בוודאי ירדה התורה לסוף דעת האדם, שבכוחו להיות נזהר מעוון זה - שאם לא כן, הרי אין הקב"ה בא בטרוניה עם ברייתו. וכאשר יתבונן האדם תמיד בזה, יהיה לו בוודאי לתועלת גדולה להינצל מהעוון.

בביאורים ומוספים של 'דרשו' מביאים בענין זה מדברי חפץ חיים בספרו 'אהבת חסד', שם כתב משל מול טענה זאת בשם אחד מהגדולים, שדומה הדבר למי שהלך בדרך ויעצו לו שישמור עצמו מללכת בנתיב פלוני שיש בו בורות עמוקים, ואמר האיש: "יש לי עצה לזה, הביאו לי סודר". וישאלוהו: "מה תעשה בסודר? וכי תכסה בו את הבורות?". וענה להם: "אכסה בו את עיני, והרווח שלי יהיה שכשאפול בבורות לא אהיה ללעג, כי הלא עיני לא ראו את הבורות ולכן נפלתי". ויענו לו: "סכל שכמותך, זה עצמו יהיה לך ללעג היותר גדול. שכן מדוע לך לכסות העיניים ולא לראות? הבט בעיניך והזהר שלא ליפול בבורות!". כן הדבר בענייננו, שהיצר אומר לאדם שיעלים עינו מהכתוב בתורה ובכך יוכל לומר 'לא ידעתי גדול האיסור או החיוב בדברים אלו', אבל אדם זה הרי הוא שוטה וסכל, שהרי יש לך עיניים לראות, ומדוע לא תראה גדול האיסור והחיוב ותיזהר מלהיכשל!

מדוע הזהירה התורה במפורש דווקא על איסור לשון הרע, ולא על שאר מידות רעות כגון כעס, אכזריות וליצנות וכדו', שאף שהזהירה עליהם ברמז אין בהם לאו מפורש ואינם נכללים במנין תרי"ג מצוות? ה'חפץ חיים' מסביר כי זאת "מפני גודל הרעות שנמצאו במדה המגונה הזאת", וכפי שמנה קודם לכן את כל הרעות - הגלויות, הצרות והגזירות שנגרמו לאורך כל ימי עם ישראל מאיסור לשון הרע.

ומוסיף ה'חפץ חיים' טעם אחר לכך: מפני שכאשר נדייק נמצא, שאיסור לשון הרע ורכילות כולל כמעט את כל הלאווין והעשין של בין אדם לחברו, והרבה לאווין של בין אדם למקום. ואכן בפתחה הנוספת שנלמד אי"ה בימים הקרובים, מאריך ה'חפץ חיים' לבאר בפרוטרוט כמה לאווין, כמה עשין וכמה ארורין עובר האדם ח"ו על ידי דיבורי לשון הרע ורכילות.

ה'חפץ חיים' גם מסביר מדוע הוא טורח לבאר את כל זאת, ואחד הטעמים הוא, כי "אולי על ידי זה ינגף היצר, בראותו גודל המהומה והמכשלה שיעשה על ידי דיבורו"... ובמילים אחרות: כאשר ייווכח האדם כמה 'בלגן' הוא מחולל על ידי דיבורו, כמה הרס וחושך, כמה לאווין, עשין וארורין שיכולים להיות במשפט מיותר אחד - אולי על ידי כך יינגף יצרו.

את הטעם הזה כבר הזכיר ה'חפץ חיים' קודם לכן, ובהגה"ה שם הוא מוסיף כי יהיו אנשים שאדרבה, לא ירצו ללמוד בספר כדי שיוכלו לתלות את עצמם במאמר חז"ל "מוטב יהיו שוגגים ואל יהיו מזידים". אולם הוא